

METANOOLI MÜRGIKUSTUS I

ETÜLEENGLÜKOOOL

Leidub- antifriis, pidurivedelik, kodukeemia, pestitsiidid, tööstuslikud lahused

Mehhanism

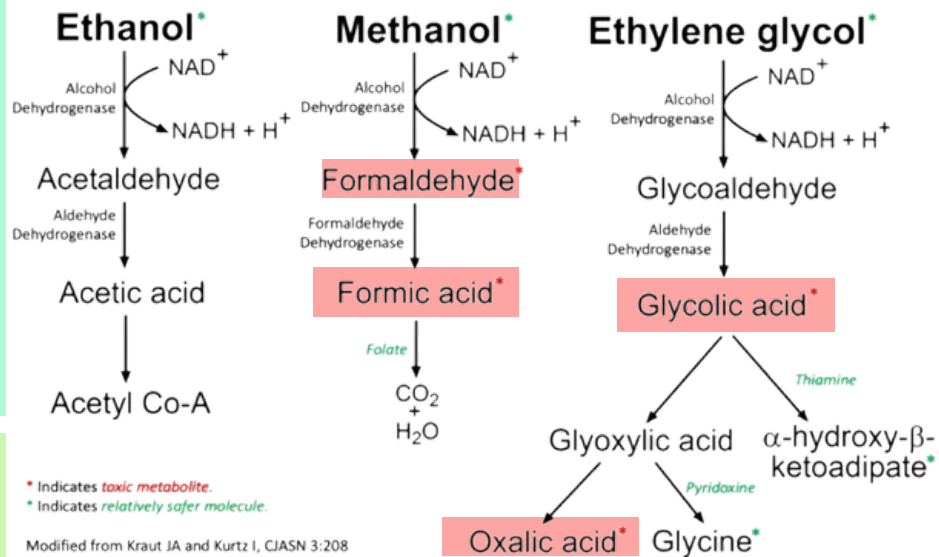
Glükoolhape- neuroloogilised ja kardioloogilised tüsistused

Oksaalhape- kaltsiumoksalaat neerus ja ajus, neerupuudulikkus, sümptomaatiline hüpokaltseemia

METANOOL

Leidub-aknapesu vedelik, antifriis, lakk, värvi eemaldaja, süütevedelik, puskar.

Mehhanism- metaboliit formiaat, mis on mitokondritele toksiline. Kahjustab reetinaid ja basaalganglione

SÜMPTOMID

Koos etanooliga manustades võivad sümptomid viibida

ETÜLEENGLÜKOOOL

I staadium (30min-12h)- sarnane alkojoobe

- gastroint ärritus (valu, iiveldus, oksendamine)
- ataksia, nüstagmid
- KNS depressioon, ajuturse, krambid

II staadium (12-24h)=kardiopulmoñaarne staadium

- kardiaalne düsfunktsioon, šokk
- tahhüpnöe, ARDS

III staadium (24-72h)=renaalne staadium

- neerupuudulikkus

IV staadium- hilised neuroloogilised nähud

LABOR

- Glükoos
- Elektrolüüdid (Ca/Mg/F)
- Laktaat (+beetaahüdroksübutüraat)
- Paratsetamooli kons

Etüleenglükool ja metanool imenduvad sooles, max kons veres 1h peale imendumist.

Poolväärtusaeg- Etüleenglükool 3-8h, Metanool 2-3h. Etanooliga koos metabolism võib olla pidurdunud

Atsidoos tekib- ilma etanooli koostarvitamiseta- **etüleenglükool 4h** ja **metanool >5h** peale imendumist

Osmolaarsuse vahe (OG) >25 (patoloogiline) mõõtmine/määramine ei pruugi diagnostika osas aidata!

ANIOONIDE VAHE (AG) >20

 (patoloogiline)

Anion gap- korduv mõõtmine dünaamikas->AG ↑
sensitiivne metanooli/etüleenglükooli mürgituse osas. Esimene mõõtmine on nn "baseline", edasine korduv määramine 2-4h tagant. Mõõta kuni 4-6h. Etanooliga koostarvitamisel mõõta kuni 6h peale etanooli metaboliseerumist.

AG ↑ alternatiivseks põhjuseks tõusnud laktaat ja ketoatsidoos.

Anioonide vahe AG = (Na + K) - (Cl + HCO₃)

METANOOL

I staadium (0-6h)- ebatüüpiline pohmell

- joove (uimane, ataksia, segasus)
- gastroint ärritus (valu, iiveldus, oksendamine)
- tahhüpnöe, valu rinnus?

II staadium (6-30h)- latentne faas, võib esineda

- joove taandub
- võib olla asümptomaatiline

III staadium (6-72h)

- visuaalsed sümptomid (hägune nägemine, "lumesadu", topelnägemine, pimedus)
- Krambid, kooma, ajuturse
- Südamepuudulikkus, düspnoe, hingamisseiskus

- Salitsülaadid kons
- Etanool
- CK
- Etüleenglükool ja metanool
- Methemoglobiin?

Etüleenglükool ja metanooli otsene mõõtmine

>20mg/dl potentsiaalselt toksiline

Metanool >6,2mM ja Etüleenglükool >3,2mM

KT (tekib 2-3 päeval)

Basaalganglionite hemorraagiline nekroos (putamen)

Subkortikaalne valgeaine haaratus

Optilise närvi nekroos

Tõsine metanooli mürgistus võib viia ajusurmani

METANOOLI MÜRGISTUS II

RAVI

Varane etapp FOMEPISOOL alkohol dehüdrogenaasi inh
Hiline etapp dialüüs metaboliitide eemaldamiseks
Eliminatsioon- Metanool- respiratoorne kliirens 50h
Etüleenglükool-renaalne kliires 17h, neerupuudulikkusega kauem

Etüleenglükool võib põhjustada hüpokaltseemiat väldi kaltsiumi manustamist

DEKONTAMINISATSIOON

Tarvitamisest möödas vähem <60min, aseta nasogastraalsond ning tühjenda magu

AKTIIVSÜSI EI TOIMI

FOMEPISOOL

Näidustus:

- Alkoholi surrogaadi manustamine anamneesis (nt kõrvalolijate poolt saadud info)
- Kõrge AG, ilma alternatiivse diagnoosita
- metanooli või etüleenglükooli tõusnud kons. veres- üldjuhul ei tasu ravi alustamiseks seda oodata

MANUSTAMINE

Esimene doos 15mg/kg->10mg/kg iga 12h järel

Hemodialüüsi aeg:

- IHD (1ml/kg/h) iga 4h järgi
- CVVHD (0,5mg/kg/h) iga 8h järel

NAHCO3

pH normaliseerimine aitab hoida toksilisi metaboliite ioniseerituna, sellisel kujul läbivad nad vähem kudesid (aju, reetnad) ning eritatakse neid paremini uriiniga.

Hüpertoonilise NaHCO3 kasutamine limiteeritud kõrge Na korral.

MANUSTAMINE:

Aluse defitsiit(BE) x kaal(IBW) x0,3=mmol NaHCO3 (mmol=ml 8,4% NaHCO3)

VITAMIINID

Etüleenglükool:

Tiamiin 100mg iv x1

Vitamiin B6 100mg x2

Metanool

Foliinhape või foolhape 50-100mg iv x4 (esimesed 24h). Sipelghappe metabolismi toetamiseks.

ETANOOL

Teise rea ravim, kui fomepisoool pole saadaval .

Eesmärkväärtus ravil 100-150mg/dl

Etanoolitase võiks olla 1 promilli juures

Kaine patsiendi korral **0,8g/kg.**

Alko kogus oleks doos : alkoholi %

Nt 40% viina puhul 0,8g/kg : 0,4= 2ml/kg

Säilitusdoos 66-130mg/kg/h,

alkoholi kuritarvitajatel 100-150mg/kg/h

Hemodialüüsi korral 250-350mg/kg/h..

MEHAANILINE VENTILATSIOON

kasuta kui pt koomas, hingamisraskustega või aspireerinud

Hüperventileeri normoventilatsiooni asemel

ETANOOLI INFUSIOONI KORRAL JÄLGI

Elektrolüüte

Glükoos

Etanooli tase iga 2h järel

Anioonide vahe suurenemine viitab mitte piisavale alkohol dehüdrogenaasi inh

Etanool on vastunäidustatud raseduse korral, eriti esimeses trimestris

Tüsistused etanooli manustamisel iiveldus, oksendamine, hingamisdepressioon, hüpoglükeemia.

	i/v 5% etOH	i/v 10% etOH	p/o 20% etOH
Esialgne annus	15ml/kg	7,5ml/kg	5ml/kg
Infusiooni kiirus	2-4 ml/kg/h	1-2 ml/kg/h	0,5-1 ml/kg/h
Infusiooni kiirus kuritarvitajal	4-8ml/kg/h	2-4ml/kg/h	1-2ml/kg/h
infusiooni kiirus HD ajal	4-7ml/kg/h	2-3-5ml/kg/h	1-1,75ml/kg/h